

"EDINOST"

izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 90, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 2.80 . . . 4.— za pol leta . . . 5.— . . . 8.— za vse leto . . . 10.— . . . 16.— Na naročbe brez posebnih naročil se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., v Gorici po 3 nč., sobotno večerno izdanje v Trstu 3 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

Oglasi se račun po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega: navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

Deželni zbor istrski.

X. seja dne 13. februarja 1894.

(Konec).

Posl. Spinčič čita interpelacijo, koja donesemo kasneje. — Posl. Venier povprašuje ustmeno, v kakem stanju se nahaja gradba ceste po buzetakem Krasu. — Deželni odbor Cleva odgovarja, da se je deželni odbor v tej zadevi obrnil na občini Buzet in Roč. Prva je odgovorila takoj, druga pa zelo pozno in nepovoljno. — Posl. Venier meni na to, da stvar ne sme trpeti radi nemarnosti jedne same občine ter predlaga, da se še v tem zasedanju predloži zakonski načrt o gradnji rečene ceste.

Poslanca Spinčič in Mandić čitata dvoje interpelacij. Spinčičevo donesemo kasneje, Mandićeva pa se glasi:

Znano je, da je šolstvo v Istri v jako slabem stanju, da skoro polovica šolske mladosti ne zahaja v šolo, to pa največ iz tega vzroka, ker nima kam zahajati; da je celih občin, na tisoče in tisoče, in sicer po veliki večini hrvatske in slovenske dece, katera nima šole.

Osobito v zadnjem času delajo se vsakovrstne zapreke ustanovitvi hrvatskih in slovenskih ljudskih šol; temu v dokaz spominjamo samo vprašanje o šoli v Poljanah.

Se strani članov c. kr. šolskih oblasti odgovarja se navadno, da takove zapreke dela deželni odbor, oziroma njega zastopniki v c. kr. šolskem svetu.

Ker pa vedo podpisani, da deželni odbor, niti njegovi zastopniki v c. kr. deželnem šolskem svetu ne odločujejo o šolah, ampak da ima v vseh šolskih stvarih odločilno besedo c. kr. deželni šolski svet, obstoječ le iz dvojice odposlancev deželnega odbora, a iz sedmorice c. kr. ali po c. kr. vladi imenovanih članov, dovoljujejo si podpisani postaviti nastopno vprašanje na glavni deželni odbor istrski:

1. Ali je res, da se deželni odbor, oziroma njega zastopniki v c. kr. deželnem šolskem svetu protivijo ustanovitvi hrvatskih in slovenskih ljudskih šol?

in, ako je res —

2. Kako opravičuje te svojo nasprotnost?

Vladni zastupnik Elushegg odgovarja na interpelacijo poslanca Stangerja o preiskavi proti učitelju Grossmannu. Naglašja v prvi vrsti, da preiskava ni mogla dognati, da bi bil rečeni učitelj agitiral in kupoval glasove; deželni šolski svet je vendar sklenil, da se ta učitelj premesti, čemur pa se je protivil deželni odbor.

PODLISTEK.

(9)

Lepa Anka.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa.

Poslovenil Peter Medvedček.

(Dalje.)

Temu je moralo biti konec. Karloško sodišče je strašno presedalo baronu. Trebalo se je spametovati. Kot huzar je bival nekaj let na Češkem, kjer je nekaj slišal o velikih gospodarskih reformah in o uzornem gospodarstvu čeških kavalirjev. Z vsa silo se loti reform, da pridobi, kar je zamudil. Zidal je nov hlev po lastnem načrtu, a hlev se podere. Hodil je kupčevati z vinom, a vino se mu pokvari. Nakupil si je ovac „merinos“, a ovce so mu vse poginile. Pri vsem tem je vedno sanjal o novih reformah, in v glavi se mu končno rodi prava misel. Najboljša reforma, reče sam pri sebi, bi bila ženitev in sicer bogata ženitev. Otmar je iskal, nastavljal mreže po stari huzarski navadi, ali vao zastonj. Kar se spomni „zagorskega Cincinata“ in njegove lepe Anke. To bi bila reforma, reče veselo in gre k Lackoviču. Starec ga je sprejel nekako mrzlo, a ko mu

Posl. Constantini je poročal na to o zakonskem načrtu o gradnji in vzdrževanju cest. — K §. 14. stavlja posl. Flego pisani predlog, da naj se ne ustvarja toliko novih postav, ampak da naj se vendar enkrat prično zidati potrebne ceste. Prečitavi svoj predlog, hotel ga je poslati posl. Flego po slugi predsedniku, a ta poslednji je prešel na daljnjo raspravo, kakor da se ni dogodilo ničesar; ni najmanjše se ni oziral na ta predlog. Načrt se je sprejel v II. in III. čitanju.

Posl. Constantini poroča v imenu šolskega odseka o poročilu deželnega šolskega nadzornika. Poročilo deželnega odbora je sestavljeno jako ostro, iz vsake besede se kažeta strast in mrinja proti slovenskim nadzornikom in učiteljem. V prvi vrsti se obrača proti učiteljem po deželi, to je proti slovenskim, potem proti okrajnim šolskim nadzornikom, na čelu jim proti deželnemu šolskemu nadzorniku. Vsi da so proti italijanskemu jeziku, vsi ptujci. Po ljudskih šolah da se ne poučuje ničesar, ampak povsodi da se agituje v panslaviističnem duhu. Poročilo govori proti učiteljskemu v Kopru in v Gorici. Po njegovem moralo bi se ustrojiti učiteljske izključljivo italijanske jezikom. Potem izraža poročilo razne „pritožbe“ in obtožbe proti posamičnim šolam ter meni, da okrajni šolski nadzorniki bi morali biti le Italijani.

Mej čitanjem tega zasolenega poročila so se poslanci manjšine večinoma smijali, tu pa pa tam pa so je odbravali ironično.

Posl. Mandić stavlja predlog, s katerim se pozivlje c. kr. vlada, da uredi ljudsko šolstvo v smislu njegovih predlogov, utemeljenih v zakonih in stavljenih dne 30. januarja 1894.; storiti potrebno, da se ljudska šola za dečke na Voloskem preosnuje v hrvatsko ljudsko šolo, istotako ljudska šola istotam za deklice; in slednjč, da se bodo novoimenovanim učiteljem nakazavale plače najkasneje 15 dni po nastopu službe.

Tudi na ta predlog se ni predsednik niti oziral, kakor da ga ni čul.

Posl. Babuder odgovarja, da deželni šolski svet ni nikaka „machina slavizatrice“ (stroj za poslovenjevanje) ampak da postopa stvarno in pravično. Upominja, da je še mnogo takih, ki ne znajo čitati. (Posl. Spinčič: Ker 50 od sto mladeži nima šole! — Vladni komisar: tu pa pravijo, da je preveč šol.) Slabi napredek da je pripisati siromaštvu ljudstva.

Posl. Gambini pravi, da noče braniti c. kr. vlade, deželni šolski svet pa mora bra-

got pove, da je prišel zato, da bi se posvetoval z njim, kako bidezna napravljala očet na debelo, kako bi se dala narediti taka tvornica, bil je Lackovič vesel in ga je zvešto poslušal.

Otmar je prihajal pogostoma — vedno le radi „oeta.“ Zmislil si je cel načrt, opisal ali prepisal je iz kakega starega nemškega koledarja natanko, kako se kemično napravlja očet.

Lackovič mu je veroval kakor svetemu pismu. Po nekem takem pogovoru prime starec za roko mladega barona, pogleda ga bistro in mu reče resno.

„Veste li kaj, gospod baron, veste li kaj?“

„Kaj, gospod Lackovič?“

„Vi ste genie, pravim Vam, genie stricissimo sensu. Bog Vas živi! Izpijva to kupico na Vaše zdravje. Dobra kapljica, a? Lastni pridelek. Bog Vas živi, Vi ste genie.“

Izvenredna pohvala je razveselila bivaše; a huzarskega poročnika.

Da pa pokaže svojo veliko zmožnost, začne govoriti, kako bi bilo lepo, ko bi on in Lackovič skupaj naredila veliko svilopre-

nit, kajti isti se ne more protiviti osnovanju šol, kjer je zahteva zakon.

Poročevalec Constantini pravi, da je deželni šolski svet še slabši, nego ga opisuje poročilo. Navaja slučaje v dokaz, da hrvatski učitelji politizirajo. V Draguču da nosi učitelj črnogorsko kapo (To je strašno. Op. ured.) ter hoče pohrvatiti tamošnje prebivalstvo (Posl. Flego: To ni mogoče, ker je že hrvatsko). Po tem navaja še celo kopo takih „dokazov“. Na Voloskem da so učitelji na pr. povodom začnjih volitev prepevali rusko himno. Ko se je gospod dobro izpraznil na ta način, priporočal je, da se poročilo odobri, kar se je, seveda, tudi zgodilo. Na strani manjšine so se smejali glasno; potem pa so ploskali vsi, na strani manjšine seveda ironično.

Na predlog posl. Bubbe je predsednik na to zaključil sejo.

Politiške vesti.

Državni zbor. V seji proračunskega odseka dne 27. preteklega meseca odgovoril je ministerski predsednik knez Windischgrätz poslancu Heroldu, (ki je bil omenil, da vladajo v ministerstvu razni nazori), da je umerno samo ob sebi, da je ministerstvo popolnoma složno toliko glede svojih načel, kolikor gledé programa, katerega je predložil on, ministerski predsednik, zakonodajnemu zastopu. Na vprašanje Herolda, kako se misli vesti ministerstvo proti naporom raznih narodov, ki hočejo doseči narodno ravnopravnost, odgovoril je min. predsednik, da bode vlada postopala proti vsemu narodu cesarstva jednako dobrohotno, predložujoč si vedno obstoječe zakone in naredbe. Ko se bode razpravljalo v državnem zboru o predmetih, ki se dostajajo tega vprašanja, da odgovori na podrobna vprašanja v tej zadevi. Na to odgovoril je minister na razna vprašanja gledé izjemnega stanja v Pragi. Rekel je, da se je o tej stvari apelovalo na vlado, sklicujejo se na nje „velikodušnost“. Vlada da se je le težko odločila do takih naredb in res bi bila velikodušnost, ako bi dotični možje, ki so pozvani zbok svojega stališča in ugleda, da vplivajo na narod češki, uporabili svoj vpliv v to, da nastanejo v Pragi in okolici skoraj taki odnošaji, valed katerih bi vlada mogla preklicati izjemno stanje. — Vprašali so ministerskega predsednika tudi o tem, kakšna sredstva misli uporabiti vlada

nico. Lackovič je bil presenečen. Vzame hitro mapo svojega posestva, izračuni hitro natančno površino in začne razkladati, da stori pokončati vse vinske trte, posekati vse gozdove; računal je po dnevi in po noči, koliko murbinih drevesec bi lahko nasadil. Ko je enkrat tako računal, obrne se k gospej, rekoč:

„Mati, duša moja, žal mi je, a ne morem pomagati.“

„Kaj je zopet, za božjo voljo?“ vpraša ga ona.

„Ne morem ti pomagati. Tvoje rože, georgine, hortenzije, šparglje, višnje, buče, vse bo treba poriti, vse, pravim ti.“

„Tudi moj lepi karanfil?“ vpraša boječe Anka.

„Ne morem ti pomagati, zlato.“

„Ali, dragi Lackovič! Kaj si prišel ob pamet. Bog ti pomagaj? Čemu vse to?“

„Čemu? Čudno vprašanje. Naš vrt meri več kot eden oral. Na njem se zamore nasaditi veliko število murv za mojo veliko sviloprejnico. To je. Potrpite, ti mati in ti, Anka; nosile bodete obleko iz same svile in to iz domače svile. Kaj rečete na to?“

v to, da reši „češko vprašanje“. Ministerski predsednik odgovoril je, da on s svojega stališča ne more priznati izraza „češko vprašanje“. Vlada pa nima sama sredstev v roki, da zopet nastanejo povoljni odnošaji na Češkem; v to da je treba tudi sredstev, katere pa morejo preskrbeti „dotični“, ki hočejo „podpirati vlado“. Zatem je izjavil ministerski predsednik še, da se bode vlada resno bavila z najvažnejšimi „socijalno-politiškimi“ vprašanji, kar dokazuje že predloga gledé delavske statistike. Vlada da bode pazljivo zasledovala inicijativne predloge zbornice in iste eventualno tudi krepko podpirala. — Gledé volilne preosnove omenil je ministerski predsednik, da bode načela, katera je izjavila sedanja vlada o svojem nastopu, razpravljati še podrobnejši. — Konečno je odgovoril knez Windischgrätz še na vprašanja gledé poslovnega jezika pri upravnem sodišču. Pozivljajoč se na dotični odgovor grofa Belcredi, izjavlja ministerski predsednik, da je službeni jezik upravnega sodišča jedino le nemški. — Proračunski odsek vsprejel je „dispozicijski zaklad“ soglasno, izvenmši mladočeško posl. Herolda, Kaizla, Meznika in dalmat. posl. Klaiča.

V seji poslanske zbornice od torka potrdila se je volitev poslanca Marcheta vzhodno temu, da je celó odsekovo poročilo priznalo, da se je pri tej volitvi kršil zakon tako, da so nekateri prišli v navskrižje z sodiščem. Večina za potrjenje Marchetove volitve se je sestavila iz nemških levicarjev, Poljakov in jednega dela Hohenwartovcev. Čestitamo! — V isti seji je poslanec Vošnjak interpeloval ministra za notranje zadeve radi postopanja okrajnih glavarstev v Celovcu in Beljaku proti slovenskim posojilnicam. Ti oblasti zahtevati namreč, da jima morajo posojilnice prijaviti vse one, ki so uložili svoj denar.

Volilna preosnova. Oficijozna glasila naglašala so te dni posebno izrazito, da se je ministerstvo že zjediniło gledé na volilna načela za volilno preosnovo. Prvo „vodilno načelo“ za to preosnovo bode baje to, da so ne uvede splošno volilno pravo. Zakaj? Zato ker se splošnega vol. prava branijo tisti, katerih moč in veljava nima druge podstave, nego krivičnost sedanjega vol. reda. Ti pa so v prvi vrsti nemški liberalci. Kako pa pride Hohenwartov klub, kako pridejo slovenski poslanci do tega, da bi ustvarjali garancije za obstoj nemško-liberalnega gospodarstva, tega ne moremo razumeti mi; to nam utegnejo pojasniti gospod grof Hohenwart in njegovi oprede. Vsa „vodilna načela“ volilne preosnove ob-

„Jaz ti rečem“, odgovori gospa Lackoviča, „da so ti sviloprejke zapredle pamet.“

„Dobro, dobro!“ dostavi na pol jezno na pol smehom gospodar. „Dolgi lasje, kratka pamet.“

„S teboj ni mogoče resno govoriti!“ odvrne gospa in odide s hčerko iz sebe.

Ko je Otmar Lilienfeld sprevidel, da si je starčka pridobil, začel se je klanjati materi in dubrikati hčeri, da si zagotovi zmago na vseh straneh. Gospa je bila dobra, goreča Hrvatica. Ni bila, Bog ve kako izobražena, a imela je mnogo zdravega razuma. Kadar je prišel gospod Otmar od daleč govoriti o ženitvi, pretgala ga je z vprašanjem:

„Kaj mislite, gospod baron, bode-li jutri deževalo? Vi ste glasovit gospodar, Vi bi morali to vedeti.“

Bivšemu huzarju je tako vprašanje zaprlo sapo. A kadar je Anki hotel šepetati sladke besede, odgovorila mu je na polna usta:

„Gospod baron! Vaše besede so omotane s sviló. Govorite priprosto. Mi smo — skoro kmetje in ne razumemo avilnega jezika.“

(Dalje prih.)

stoje menja v tem, da se osnuje nova peta kurija 40 doposlancev, za katero število se pomnoži skupno število poslancev. V to kurijo pridejo, pod določenimi pogoji in omejitvami, tisti državljani, kateri niso imeli volilne pravice po dosedanjem cenzusu. Tako hoče koalicijska rešiti iz nevarnosti nemške — liberalce. Značilno je tudi to, da se niso vsprejele v načrt neposredne volitve v kmetijskih občinah. Torej: nam ne ostane le volilna geometrija, skrpna jedino le v prilog Nemcev, ampak tudi kričeča krivica, koja trpe kmetске občine — toraj ogromna večina prebivalstva — po posrednih volitvah: tudi ta krivica preide v inventar volilne preosnove. Vsa ta volilna preosnova se prikuje toraj po istem znanem receptu: operi mi kožu, a ne zmoči mi ga pri tem! Oprati hočejo kožu — to je zadovoljiti velike mase; pri tem pa bi vendar ne hoteli zmočiti kožuha — to je, storiti škode ubogim liberalcem. Mi pa pravimo, da ni mogoče oprati kožuha, ako ga ne zmočimo.

Italija. V seji poslanske komore dne 27. pr. m. nadaljevale so se interpelacije, posebno kar se dostaje odnošajev v Siciliji. Med interpelanti očital je posl. Comandini Crispiju, da se je zakašnil s umestnimi naredbami v pomoč Siciliji in da je bil v sled tega prisiljen skoraj po nečloveški zadušiti gibanje, katero bi se bilo moglo prej prepričati, ako bi se bilo pomagalo bédnemu ljudstvu. Isti poslanec je šibal strogo vojaških izjemnih sodišč, očital je vladni zatiranje in neopravičeno zaplenbo časnikov itd. Crispij je odgovoril danes na interpelacije; bistvene odgovore priobčimo v večernem izdanju. Menda pride komora jutri do glasovanja o vladnem programu; zatrjuje se pa že naprej, da bo imelo ministerstvo večino. Glasovalo se bo enostavno o vseh točkah, katere je vlada stavila na dnevni red.

Nemški državni zbor nadaljeval je v svoji seji dne 27. min. m. razpravo o rusko-nemški trgovinski pogodbi. Kancelar Caprivi omenil je o tej priliki, da bo ta pogodba most med dvema velikima narodoma. Kancelar je izjavil tudi, da hoče vtrajati na svojem mestu, dokler ga drži cesar, kljub temu, da ga napadajo nekateri listi. To pogodbo odobrujejo vsi politiki; celo morda najni državni Avstrije in Italije da so izrekli svoje veselje na tem, da se sklene ta pogodba.

Francoski senat odobril je v svoji seji dne 27. min. meseca zakonski načrt gledé carine na žita z 189 glasovi proti 32.

Različne vesti.

Nj. Vel. cesar odpotoval je, kakor smo objavili že v večernem izdanju s dne 27. m. m., opoldne iz Welsa v Monakovo, od koder je nadaljeval vožnjo preko Lindana, Curiha, Lucerne preko St. Gotharda v Menton, kamor je dospel danes ob 6. uri zjutraj. (Menton je sloveče klimatično zdravilišče v francoskem departementu „obmorah planin“. Ima nekaj nad 8 tisoč stanovnikov. Ur.) V Mentonu, v takozvanem hotelu „Cap Saint Martin“, pripravljenih je za cesarja in cesarico 34 sob; ostale sobe v hotelu pa so za spremstvo in služabnike. V istem hotelu je stanovala nedavno nadvojvodinja Valerija s svojim soprogom nadvojvodom Franjom Salvatorjem. Nj. Vel. cesarica prišla je v Menton na parniku „Greif“ že 27. m. m. popoldne. Vspregel jo je vojvoda Bavarski dr. Karol Teodor. — V Mentonu je tudi bivala francoska cesarica, udova cesarja Napoleona III. pod imenom grofinje Pierrefondo.

Delegatom pri poizvedovanjih o prošnjah za slovenske šole. Dotično vest, katero smo objavili v zjutranjem izdanju „Edinosti“ s dne 27. februarja t. l., popravljamo s tem, da bo posvetovanje delegatov ob 8. uri zvečer v prostorih „Del. podp. društva“ v ponedeljek dne 5. marca ne pa 5. aprila, kakor je bilo tiskano pogrešno.

Tržaški nezadovoljnost. Avstrijska vlada hoče velikodušno sprejeti javna skladišča v Trstu v svojo režijo. Pokazala je s tem svojo veliko naklonjenost do našega mesta in skrb, da tržaška trgovina dalje ne peša. Prevzela je na se dolg 11 milijonov goldinarjev ter obljubila celó polagoma pokriti dosednji primanjkljaj iz dobička tega podjetja. Zajedno se je tudi v dotični predlogi — ki pride v

kratkem pred državni zbor — zavezala obdržati vse dosedanje osebe in pripoznati njega pravice, pridobljene dosedaj. Enake velikodušnosti in naklonjenosti si pač tržaški Lahi niso mogli nadejati od nobene vlade. Poslednja prevzema v svojo roko podjetje, katero so oni zavozili in kateremu je pretil gmetni pogin Trstu. Mesto zahvalnosti in priznanja pa isti Lahi s nekako nezaupnostjo gledajo na ta vladni korak ter sumničijo že sedaj isto vlado. Obravnava v mestnem zboru in pisanje raznih časnikov nam to jasno kaže. V vsaki drugi korporaciji bi se enak velikodušen dar sprejel brez debate in ugovora. Tako pa v mestnem zboru tržaškem ni bilo. Oglasil se je pred vsem znani E. Rasovich, kateri si je že naprejal, kakšni bodo odnošaji pod novo upravo v Magazzini Generali. Upiral se je na vse kriplje predlogu delegacije, da se sprejme pogodba s vlado ter si izmišljal razne druge predloge, s katerimi bi se podjetju dalo pomagati brez vladine sopolmoči. Omenjal je tudi sedanjih uradnikov pri Mag. Generali, koje lahko odstavi nova uprava od službe po trimesečni odpovedi iste. Slikal je tudi odnošaje, koji zavladajo pod državno upravo glede najema delavcev in težakov. Počenojalo da se bo kakor je nekaj počenjala južna železnica ter se bodo sprejemali — horrible dietu — delavci iz Kranjske, Koroške in — Poljske! Ti delavci so njemu tuji, a želel bi, da se najemajo kot težaki najbrže privandrovc iz bližnjega kraljevstva. Tudi okoličani bi se morali sprejemati na delo pri tem podjetju, a po prepričanju častitega Rasovicha najbrže samo oni, ki zatajijo svoj jezik in rod. Dosedanja uprava javnih skladišč je bila v nespretnih rokah in obžalovati bi bilo, ako bi pri tem podjetju zvonec nosile take osebe, katere so prepovedovale slovenskim delavcem slovenski govoriti. Našim poslancem priporočamo, da se oglašajo pri razpravi zakona o sprejetju javnih skladišč v državno oskrb, ter pojasnijo dosedanje razmere, odločno zahtevajo garancij za bodočnost.

Mar se je Italija razširila že preko Kranjske? To dni dobil je nek slovenski zavod v Trstu nekakšno „Carta di Corrispondenza“, tiskano jedino le v italijanskem jeziku. Tega sicer ne bi bilo vredno spominjati, toda zanimivo na tej stvari je, da ima ista depisnica tiskano čelo: „Istituto d'assicurazioni per gli infortuni sulla vita per Trieste, il Litorale, la Carniola e la Dalmazia in Trieste“. Po naše: Zavarovalni zavod proti nesgodam pri delu za Trst, Primorako, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu. — Ako si je ta zavod že dodal tako obširen naslov, in ako razteza svoje delovanje po omenjenih pokrajinah, spoštujte naj tudi jezik, kateri govori večina prebivalstva v istih pokrajinah. Četudi smatrajo Primorako še kot „neodrošeno“, bdi jim to veselje, nikakor pa ni treba vpletati med „neodrošeno“ deželo celó — „Carniolo“.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu. Ker sta se mlada Bazoviška pevca Mihe in Tonček malo sprla in to radi desetih vinarjev, obsodil ju je stolaravnatelj, da sta plačala 1 krono za družbo sv. Cirila in Metoda in se poljubila s opombo, da je s tem njihju raspor končan za vselej.

„Obče del. izobraževalno pravá-varstveno in podp. društvo“ v Trstu priredi v nedeljo dne 4. marca t. l. navadno društveno zborovanje v gostilni sodruga Krečiča, ulica Maddonnina št. 39. Dnevni red: 1. poročilo odbora; 2. predavanje: položaj delavstva z ozirom na gospodarske razmere v Trstu; 3. nadomestila volitev jednega člana kontrolne komisije. Začetek ob 9½ uri dop. Odbor.

Za neveste. Tržaško ces. namestništvo razpisuje doto v znesku 500 gld. iz ustanove cesarice Elizabete (katero ustanovo je osnoval baron Ambrož Ralli) za dva zaročena ubožna para, katoliške vere, pripadajoča delavskemu ali kmetškemu stanu, stanujoča v Trstu ali pa v okolici, katera para se mislita poročiti že tokom tega leta. Prošnje do 1. aprila tega leta namestništvu.

Statistika tržaška. Od 18. do 24. min. m. rodilo se je v področju Tržaške občine 102 otroka (48 moških in 54 ženskih); 6 otrok bilo je mrtvorjenih. Umrlo pa je v isti dobi 140 oseb, razmeroma veliko število, kajti mnogo oseb je umrlo za hrip, ali za nje nastopke (pljučnico, vnetje droba itd.)

Umrlo je 69 moških in 71 ženskih. V razmerju na število prebivalstva pride 45:57 mrtvih na vsakih 1000 duš, mej tem ko je bilo razmerje v istem tednu lanskega leta 31:15.

Policijsko. Včeraj popoldne ukradel je neznan tat v neki gostilni v ulici Farneto dninarju Jvanu Vidicu iz Kranja novčarko s 10 gld. v bankovcih. Dotičnega tatu in njega zasačili so. Ista sta 26letni brezposelni krojač Blaž C., kateri je brčkone ukradel novčarko, in 32letni težak Fran B., oba iz Postojane. — Delavca Josip Sancin in Anton Lenarduzzi, oba iz Trsta, zaspala sta včeraj zjutraj v neki gostilni v ulici Bolvedere. Spretni tatovi uporabili so „sladki san“ ter ukradli žepno uro s verižico vred, vredno 10 gld. in nekoliko drobiža, drugemu pa novčarko s 3 gld. Okradena menda ne bojeta pospavala več po gostilnah.

Porotne razprave pričele so danes. Zatožen je ubojstva Josip Predan, kateri je meseca decembra min. leta o prepiru v neki gostilni v Koprur ranil svojega nasprotnika tako težko, da je ranjeni umrl za vdobljeno rano. O razpravi sporočimo v zvečernem izdanju.

Sodnijsko. 27letni dninar Ivan Žerjal iz Pliskovice (okraj Komen) je dobil včeraj 14 mesecev težke ječe zaradi tatvine. Žerjal ukradel je namreč svoji gospodinjji Franjoi Velikonja dnó 31. januarja t. l. razne predmete, vredne okolo 10 gld. Žerjal je tatvino popolnoma priznal in tudi obstal, da je prodal ukradene predmete v svojo korist!

Umrli vohed — strahu. 24letna Marija Tomšič, hči 55letnega mesarja Josipa Tomšiča, stanujočega v ulici Anteneri hštev. 3 (okraj sv. Jakob, blizu istrske državne ceste), obolela je nenadoma vohed tega, ker je prišla finančna komisija preiskovat očetovo stanovanje v odsotnosti nje roditelja, ter odnesla neko vrečo, v kateri je bilo nekoliko odpadkov mesa. Bolnica umrla je kljub zdravniški pomoči od strahu. Stvar bila je ta-le: Josip Tomšič služi že blizo 40 let v mestni klavnici in kakih 30 let že nosi vsak dan domov ostanke mesa, ki se držijo rogov ubite živine. To meso je bilo Tomšiču deloma za domačo uporabo, deloma pa je je podarjal svojim znancom, ali pa je prodajal proti neznamni odškodnini. To je bil menda varok nenadni finančni preiskavi. — Tomšič je seveda na prostem, toda, — kdo prebudi zopet v življenje hčer moša, ki je umrla le vohed strahu nenadne hišne preiskave?

Koledar. Danes (1.): Albin, šk.; Svibert, šk. Jutri (2.): Simplicij, p.; Blažen. Karol; Albin. — Zadnji kraje. — Solnce izide ob 6. uri 46 min., zatoni ob 5. uri 39 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 5 stop., ob 2 pop. 11.2 stop.

Najnovejše vesti.

Dunaj 28. februarja. Razni dunajski listi javljajo soglasno, da odpotuje v kratkem minister vnanjih poslov grof Kalnoky in trgovinski minister grof Wurmbrand v Budimpešto, da se dogovorita z ogrsko vlado gledé trgovinsko-politiške pogodbe s Rusijo. — Kakor poročá „Neue Fr. Presse“, Rusija ne zahteva več v svojem poslednjem odgovoru, da bi se spremenila carina na petrolej, zahteva pa, da se odpravi carina na žita in samostalna carinska tarifa za toliko časa, dokler traja trgovinska pogodba, dalje, da se zniža carina na rž od 1½ na 1 gld. Isti list pravi, da se nadejajo na obeh straneh skorajšnjega sporazumljenja.

Dunaj 28. februarja. Proračunski odsek raspravljal je dades o nujnem predlogu za stran kreditov v pomoč krajem po Galiciji, ki trpijo budo. Odeak vsprejel je predlog podpredsednika Kathreina, da se pozove vlada, naj poizveduje v novič o bēdi v Galiciji ter naj zahteva nove kredite, ako bo potrebno.

Praga 28. februarja. Pred poslopjem „Vaclavske posojilnice“ našli so danes stekleno bombo v obliki bruške, napolnjeno s 25 grami razstrelnega prahu, obdanega s gipsom, v katerem so bili železni žebli. Vžigalna vrvice bila je že ugasnila.

Budimpešta 28. februarja. Ministerski predsednik bode takoj odgovoril na interpelaciji posl. Ugrona, izjavljajoč, da so popolnoma izmišljene vesti, katere govorijo o mobilizaciji vojske ob srbski meji.

Budimpešta 28. februarja. Primas Vazary objavil je spomenico na kralja, v kateri razpravlja o cerkveno-politiški preosnovi. V tej spomenici izjavlja primas, da ne more odobravati dotičnega načrta ne s stališča, po

aterom je osnovan, niti po njega vsebini. Načrt je z obeh stališč v protislovju s cerkvenimi dogmi.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 719—721, za jesen 747—748 Koruza 475 za maj; za juni 477 — — — Oves za spomlad 676—679.
Pšenica nova od 77 kil. f. 735—740, od 78 kil. f. 745—750, od 79 kil. f. 755—760, od 80 kil. f. 760—770, od 81 kil. for. 770—775, Rž 560—580; oves novi 695—741.
Ječmen 665—925; proso 420—160.
Velike ponudbe pšenice, mlini rezervirani. Prodalo se je 9000 met. stot. 2—5 nč. cenejo od včeraj. Vreme lepo.
Praga. Nerafinirani sladkor: bolje. Za februar 1662—1665. Za maj 1675. Nova roba septembra 1607, brez kupcev.
Budimpešta. Spirit, 17—1750.
Havre. Kava Santos good average 101—, za juli 9575 trg miron.
Hamburg. Santos good average za marc f. 8025, maj 80—, september 7650. Trg stalen.

Dunajski borski 28. februarja 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	9820	9830
„ „ „ v srebru	9815	9815
Avstrijska renta v zlatu	12020	12030
„ „ „ v kronah	9765	9780
Kreditne akcije	36450	36650
London 10 Lat.	12520	125—
Napoleoni	993½	993
100 mark	6120	6117½
100 italj. lir	4320	4325

Na prodaj je

tudi na posamične kose posestvo v sv. Nedelji, občina Dekani, ležeče ob cesti v Buzot, obsejajoče 33 hektarov in 41 arav. K zemljišču spada tudi mlin, ležeč ob reki Rižani, gosposko poslopje in gospodarska poslopja s hlevi in senjaki. Med poslopji so zaprti dvorišča, katera pokrivajo s poslopji vred površino 2200 □m. Ponudbe sprejema trdnja B. Sardetsch v Kopru. (3)

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporočá se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se lahorna vinotakota je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino — debelo, tako mečkanom, kakor na deželo. Cl.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu. „Pri dvanaestih murvah“, priporočá se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točila se bodo samo domača izvrstna vina. 104-25

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 14 kr. liter nedooredno iz St. Petra, avelja (frišna) smetana.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1 ima trgovino s mnogovrstnim lesom, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem, plotenino itd. Cl.

Pozor! Naznanjam sl. občinstvu, da som odprl Via Lissarotto vechlo št. 12 prodajalnice sadja in zelenjave. Prodajam tudi vino v steklenicah, mleko, smetano i. t. d. Obetam dobro postrežbo, ker imam veliko zalogo blaga i. vrste. Priporočam se sl. občinstvu za obilen obisk. Z velepoštovanjem 52—27 Matevž Furjan.

Prodajalnica

jedilnih stvari po jako nizki ceni. Prodaja Josef Cerna Piazza della Caserma št. 1 (uhod Via Ghiga). Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Ca'erna, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovenskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporočá Anton Serli, kavarar. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in s. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga s omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporočá slavnemu občinstvu svojo bogato preiskrbljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3) pristopno zadrugnikom in nozadrugnikom, koji prvi so deležni lotnega čistega dobička. Priporočá tudi svojo društveno krčmo v Rojanu (poprej Pertotova) 10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvemi dvoranami, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba s gorikimi in mrazimi jedili. Priporočá tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova) kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržnih cenah Priporočá se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani

so še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtak od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5